

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 *.
Egész évre	8 *.
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemléi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály szerint számíttatnak.

Erkölcsök.

Állandó rettegésben élünk. Személy és vagyonbiztonságunk határozottan zéró fokon áll. A pénzember, az iparos, a kereskedő, ha lefekszik ma, nem tudja, vajlon miként éri a holnapot. Rablás, gyújtogatás, gyilkosság napirenden van. Csodálatos elfajulását látjuk nemcsak az erkölcsöknek, de azoknak az indító okoknak is, amelyek a tisztességes megélhetést mozditják elő. Nem kell a munka. Nem kell a megélhetés tisztességes eszköze. Nem kell az emberi egyszerű lélekkel összeforrt munkára indító gondolat. Ki kell azokat kergetni abból a lélekből mindent. Könnyű megélhetést keresnek sokan, ha börtön árán, ha a tisztesség árán, ha vér árán, de könnyű megélhetést.

A mi a Zsilvölgyben a közelpokban történt, az már több, mint rendes állapot. Ehhez külön élet, külön berendezkedés, külön viszonyok kellene. Az utca adja az uralkodó elemet. A sőpredék dirigálja a vagyont, sőt az, emberi életet. A detektív regények, a mozik, a ponyva irás, a krajcáros újságok félelmetes gyorsan hatnak azokra, akik azokat olvassák, látják, megértik sőt félreértik. A munkásnép között sok a burján. A munkásnép nagy kvantumot ad utonállókból, gyilkosokból. Vagy talán csak bitorolják azokat a börtönre predesztinált alakok ezt a tisztességes nevet: munkás. Ugy látszik azokat az időket éljük, amikor nem az az ismerős, aki közelünkben él, de az, aki éjjel késsel mutatkozik a portánkon, hogy kölesön kérje azt a kis vértünk is, amire pedig szükségünk lenne már csak azért is, mert nekünk össze van forrva az életünk e völgy előhaladásával.

És a védelem? Erről akarunk épen beszélni. Mert ez már valóban képtelenség, hogy akkor, amikor minden ember, kicsi-nagy egykint rémhistoriákkal foglalkozik s fegyverkeznek ellenünk, mert naponként riasztóbb-riasztóbb hírek járnak be hajlékainkat, olyan szervezetünk nincsen, amely a siker reményével szállhatna szembe a személy és vagyonbiztonság e parazitáival. Ugyiszolván hetenként tárgyaljuk a gyilkosságok, rablások egész sorozatát, ugyiszolván hetenként kérjük az illetékesek erélyes intézkedését és — semmi sem történik. Az a kis, szinte nevelésesen kis csendőrség nem a mi speciális életünk körítésére való. Pár ember, ha a fegyver hatalma birtokában van is: pár ember. Ez a nagyabecülendő katonai szervezet is csak úgy felelhet meg a hivatásának, ha az számánál fogva is azzá lesz, ami: bennünket megvédni tudó és megvédő falankszszá.

Tudjuk mi azt, hogy amíg az intenzív kultúra el nem foglalja a mi rohamosan fejlődő völgyünket, addig ki vagyunk téve ennek a züllött invázióknak. Tudjuk, hogy a stabil munkás megalkotása elfogja oszlatni ezt a rémet is. De mikor lesz az, mikor nálunk egészséges állapotok fognak kulminálni az egész periferián? Mikor lehetünk teljes biztonságban azokkal szemben, akik ami kultur életünket ázsiaivá súlyeszitk? Ehhez védelem kell, mégpedig nem akkor, mikor a mi vagyonunkkal s vértünkkel fogjuk megpecsételni annak a tudását, hogy ez így van.

A vallás szerepe a nő életben.*)

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az emberiség fejlődésének és művelődésének történetében a középponton látom a nőt. Hiszen tőle születnek, az ő keblén nevelődnek azok a történelem poronján egymásután következő nemzedékek, a melyek mindig nagyot műveltek, valahányszor az anyák, a kik őket nevelték, az isteni szeretetben nevelték őket. De valahányszor az anyák eltévedtek, mindannyiszor törpék voltak tetteben és lélekbén a nemzedékek is. A történelmet hívom tanubizonyosággul, midőn azt állítom, hogy a görög és római nép azért pusztult el, mert az ayák lelkeit nem ihlette meg az erkölcs tisztaságának ez az ereje, a melyre egyedül a krisztusi szeretet képesíti a nőt. Tacitus a rómaiak híres történetirója mondja, hogy a nő lelkében bizonyos isteni vonásnak kell lenni, amit ki kell alakítani a nőnek, hogy szent hivatását betölthesse. Ámde az Ő erkölcsök mellett ez náluk nem volt meg, miután azonban Betlehemben megszületett Máriától a kised Jézus s a nők, leányok, hitvesek és anyák ezen ideálnak erényeit a saját lelkükre mintázták ki, a műveltség és a haladás soha nem sejtett magaslatra jutott.

És tudják Önök, mikor törték le a béke szárnyai a repülésben? Mindannyiszor, valahányszor a társadalmi intézmények és erkölcsök a női erényeket a szivekből kitepték. Ha ellenben látunk nemzeteket erkölcsiekben és anyagiakban emelkedni, akkor látjuk a nőket is a magaslatra emelkedni. De ha egy nemzet bukását néz-

*) Szemlér Ferenc főgimn. tanár beszéde a f. hó 14.-én Petrozsényben tartott kath. nőegyleti ünnepélyen.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA.

HULLÓ KÖNYEK.

Sosem felejttem azt a percet el,
Amikor mondtam: no most válnunk kell!
Hogy megcsókoltam édes kis fejed,
Csak ennyit mondtál: az Isten veled! ...
De amig mondtad, arcom elborult,
Egy fájó könyved a kezemre hullt.

Hozott a vonat robogva, gyorsan,
S bámultam ki az ablakon hosszan.
Agyamban a sok tarka gondolat
Gyorsabban röpi, mint a gyorsvonat.
S míg az utasok benn mosolyogtak
Szemeimből a könyvek hullottak! ...

Mint fáj a szívem! Sokáig vártam,
Míg egy hűséges baráttra találtam:
Aki vigasztalt, aki oktatott,
Ki gondot s érzést velem megosztott!
Áldja meg az Ég! Mindég köszönöm,
Mert hogyha Ő nincs — hát visszaszokom! ...

Ember is lennék most már a gáton,
Hogyha az eszem nem járna máson.
Ennek pedig a végzet az oka:

Egy kis lánytól, mért ily messze hozza?
„Én nem értem, mért oly rossz a világ;
Hova tűnt el a magyar igazság” ...?!

Node csillaghullás lesz a nyáron,
Én Istenem, oly epedve várom! —
Ha a galléromon kettőt látok,
A cigányra majd rá parancsolok:
Azt huzd a fülembe a javából:
— „Szép asszony lesz abból a kis lányból”! ...

Balló Kálmán.

REGÉT REGÉLEK.

Regét regélek, busat, szomorut.
Régen volt már. — Egy őszi éjszakán
— A könyv még most is szemeimre jut —
Kicsiny falunkban meghalt egy leány.

Rövid levél maradt az asztalon:
„A lelkem fáj, — a szívem is — nagyon.
Isten hozzátok! — Ne sirassatok.
Ha Pista elhagy, tudtam, meghalok.
A zugó mellé ássák testemet,
Ahol megmondta egyszer, hogy szeret”.
S Molnár Boriska meghalt csendesen.

Mikor megszólalt a templomhegyen
Temetühívón az öreg harang,

Mélységes gyászt vitt szerte-szét a hang,
Amint elkondult a kis völgy felett.
— Mindenki ott volt és mind könyezett.

Egy hétre rá, halála éjjelén,
Sirján találtak, mondják egy legényt.

Azóta ott, hol forduló az út,
S a temetőnél kis falunkba fut,
Elesülő sirást hallasz szüntelen:
„Szerettek, Boris, szerettelek! ...”
Mindig csak ezt, s ez egyre így megyen.
— Bolond, szegény, mondják, — ha kérdezed.

Virág a lány és hervadó hamar;
Ha jő az ősz, nézd mennyi gyászt takar,
Csak egy hideg szellő lehellete:
Már hullni kezd a sárguló levél,
S a rét virághalottal van tele.
— A hervadás oly intőleg beszél:
„Szívet szivért, kik elesereltetek
Fiúk, leányok, hűn szerestetek!”

Benke Tibor.

Homokvár.

— Irta: KODRA OLGA. —

Gyermekkori játékaim között kutatok. Együtt vannak: csonka karu, sánta bábuim, meséskönyvek egész gamradával.

MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA

... CZIPŐ-, CSIZMA ÉS HADFELSZERELÉSI GYÁR. ... CS. ÉS KIR. KÖZÖSSÉGSZEREG SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓI. ...

Petrozsény, Kossuth Lajos-utca Junger Samu házában

Elsőrangú készítményű férfi, női és gyermek lábbeliek, csizmák, munkás bakancsok eredeti gyári szabott árban árusíttatnak.

zük, a bukás okául látni fogjuk a léleknek legszebb kincseiből, erkölceiből és tiszta érzéseiből kivetkötött nőt.

Az első katasztrófa az emberiségnek, a paradicsomból való kiűzetés, Ott látjuk a bűnös asszonyt. A második katasztrófa, a vízözön is azért következett be, — a mint az irás mondja, — mert az ember leányai elesábitották az Isten gyermekeit.

A zsidó nép történetének is azért vannak oly sötét lapjai, mert Putifárné, Betszabe stb. homályt borítottak rá. S ha az erkölestelen nők bármelyik nép történetének színpadján is jelennek meg, ott sülyedés áll be. Tekintsünk rá egy kissé a mi színpadunkra! Legtöbb drámáink, vígjátékaink úgy mutatják be a nőt, mint a kinek erkölce egyáltalában nincs. Nézzük a festészetét! Anyira megy már, hogy a boros üveg vignettájára is kéjsóvár nőket fest. Tanáraink a megmondható annak, hány fiatal embernek arcáról törölték le az erkölestelen képek és könyvek a tiszta élet himporát s tanáraink a megmondható, hány ifjú van, a ki ledér és alacsony gondolatokkal és érzelmekkel tud csak a nőre nézni.

Mi történik a XX-ik században Európában? Keleten a török állam midőn az alkotmányos utra tért, első lépésében megakarja szüntetni a nőknek eddigi lealacsonyított helyzetét.

A magyar nemzet az Ő vérével áztatott történetnek folyamán Szt. Erzsébetben, Zrínyi Ilonában már megalkotta az igazi magyar nőiességet. Ezeknek a nőknek nemes példái lelkesedjenek a magyar nők!

Egy francia író mondja, hogy a vallástalan anya a társadalomnak mérges növénye. Mert azok, a kiknek Ő életet adott, a társadalomnak csak romlását szolgálják. Olyan anyákra van szüksége nemzetünknek, a kik saját példájukkal nevelik hitre gyermekeiket. A kik tiszta erkölcsre tanítják gyermekeiket, mert ők is tiszta erkölcsűek. Mert ha erkölcsöt nem, de milliókat adtam gyermekeimnek, akkor semmit sem adtam nekik. A kik valaha az emberiségnek hasznára voltak, a kik valami nagyot cselekedtek, azok mind a szegénység párnáin születtek.

Voltak koldusok, a kik lélekben gazdagok voltak. Az az anya ad igazi kincset gyermekeinek, a ki kezeit összekulcsolva fel néz az Istenhez az égbe s azt mondja gyermekének: «Küzdj fiam és légy embertársaidnak a hitben nevelője».

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A mikor látom azokat a fiukat, a kiknek arcáról a jóra való lélek sugárzik ki, olyankor mindig tisztelettel hajlok meg azok előtt a székyé asszonyok előtt, a kik beleültették fiaik lelkébe az Istenben való hitet.

Anyákra van szüksége a mai társadalomnak, a kik tudnak komoly fiakat és lányokat nevelni, a kik majd birni fogják lelkükben az Istentől beültetett igazi szeretetet, a mellyel férj és feleség egymással boldogan élhet egy egész életen át.

Nőkre van szükség, igazi nőkre, a férjét igazán szeretni tudó nőkre.

Kinyitom az egyiket. Fonnyadt, száraz kis virágcsokor hull ki belőle, különös alaku közönséges virág. Hol láttam, honnan kaptam ezt a kis csokrot?

Kedvesebbnél-kedvesebb emlékek egész raja zudul elém.

Nini. Nagy udvar . . . Eperfa . . . kis kert, teli sárga virágokkal. Sarkantyú virág! Megvan! Tovább tovább. Az udvar közepén nagy rakás homok. A nap heve átforrósítja. Tetejébe ültetem, kedvenc bábumat, Ő a királykisasszony, én a királyfi, a homokrakás a vár. Homokvár! Az udvar végébe kis házikó. «Ott lakik a vasorru boszorka», mondják a gyermekpajtásaim. Nem hiszem. Édes anya mondta: nem igaz, ami a mesebe van, nincsenek boszorkányok. Pedig Ő csak tudja! . . . De azért kerülöm a kis házat.

Forró júliusi délután játszom homokváramban. Sarkantyú virággal körül hintem. Ez a várkert. A királykisasszonyt beültetem a közepébe. Most fog jönni a gonosz boszorka a királykisasszonyt rózsafává változtatni. De én nem engedem. És szentül hiszem, hogy királyfi vagyok s kötelességem védelmezni.

Egyszerre rémülten felsikoltok. Mi ez? A boszorkány ott áll előttem. Futok a kis kertbe. A sarkantyú virágok közé bujva néztem, mit csinál. Biztosan elvarázsolja a bábumat. De bizony nem. Csendesen tipeg a kis ház felé. Szégyenkezve sompolygok elé. Hát ennyiből áll a hős királyfi bátorsága? Most már nem félek a vén asszonytól. Mindennap látom az udvaron.

Egy vasárnap a templomban az oltár előtt térdelt. Az ajtóban talákoztunk. Rám ismert, megsimogatott:

— Kicsi kisasszony is jár templomba?

— Igen édes «szüle».

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A nap fenn ragyog az égen, táplál, életet ad. Nem is vesszük észre, hogy mennyi jótékonyt gyakorol velünk, csak akkor tudnánk mi az a nap, ha végleg eltűnne. Ilyen nap a nő is az emberiség életében. Érezzük melegét, szívéből kisugárzó erényeit és egészen természetesnek találjuk azt, de ha lebukik a nő, akkor tudnók csak, mit veszítettünk el benne.

A XX-ik század azon az uton jár, hogy lerántsa az égről a napot. Tűzzük fel ismét az égre ezt a napot, állítsuk vissza a nőt az ő tiszta erényeiben és hitében!

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Borbála ünnepély.** December hó 4-én ülik a bányászok védőszentjük, Borbála ünnepét. Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya R.-T. Bányai igazgatósága az ünnepély sorrendjét következőkben állapította meg:

1. 1908. december hó 3-án este 7 órakor a központi telep kivilágítása és a bányászzenekar felvonulása. 2. December hó 4-én reggel 8 órakor a rendes fizetési helyeken a Borbála pénzek kiosztása. 3. Dél előtt fél 10 órakor a munkások gyülekezése az István-tárnánál és onnét a bányászzenekar kíséretében felvonulása a román. kath. templomhoz. 4. Dél előtt 10 órakor ünnepi istentisztelet. 5. Délben 12 órakor a kaszinó nagytermében diszebed. 6. Délután 4 órakor a bányász táncestély megnyitása a társulati vendéglőben. 7. Este 8 órakor táncestély a Mandl-féle vendéglő nagytermében.

— **A bányatársulati zenekar** december hó 5-én a kaszinó nagytermében hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. Marche de l'Océan par J. Fucik. 2. Ouverture «Csokonay» v. Kéler Béla. 3. Immer oder Nimmer Walzer v. E. Waldteufel. 5. a) «Esti ima» O. Köhler. b) «Caprice» Walzer. C. Stixl. 6. «Amerikai egyveleg» J. Kratzl.

— **Eljegyzés.** Kálló Jenő eljegyezte Petrozsényben Schwartz Mariska kisasszonyt.

— **Korcsolya-pálya Petrozsényben.** Mint értesülünk Petrozsényben legújabbán élénk mozgalom indult meg, melynek célja az, hogy a korcsolyázást, eme páratlan, testet edző, lelket felfrissítő és szórakoztató sportot terjeszse. E célból alkalmas helyen korcsolya-pálya létesül, amelynek elkészítéséhez a munkálatok már folyamatban vannak. A sikert biztosítandó a tagok egyletté alakulnának. A megalakuló gyűlés kellő számú tag jelentkezése esetén a legközelebbi napokban fog megtartatni. Kívánatos volna, ha nagyközségünk közönsége e nemes törekvést szeretettel felkarolná és pártolná. Felvétel iránt e lap szerkesztőségénél lehet jelentkezni posta útján is.

— **A sikos járdák** veszélyeztetik a járó-kelők testi épségét. A havazás, olvadás és éjjeli fagyok következtén olyan csuszósak a járdák, hogy a legnagyobb vigyázat mellett is könnyen eleshetik az ember. Hiába

hivta fel az előljárást ismételtlen a háztulajdonosokat és lakókat, hogy házuk, illetőleg lakásuk előtt gondoskodjanak a hó eltakarításáról s arról, hogy a járda fűrészporral, hamuval, vagy homokkal be legyen hintve, sokan nem tesznek eleget a községi szabályrendeletben megszabott ebéli kötelességüknek. Figyelmeztetjük ezúton is az érdekelteket, hogy akik a járdákról a havat, jeget el nem takarítatják s a járdát be nem hintetik lakásaik előtt, azoknak megbüntetésére iránt az előljárást kötelességszerűleg intézkedni fog.

— **Táncmulatság.** A vulkáni gör. keleti egyház agilis fiatal lelkésze *Stanka* Sebetyén egész lelkével igyekszik megvalósítani azt a nagy fontosságú feltevést, hogy a népet a szeretet tudja csak összetartani. Ennek a szeretetnek pedig templomot igyekszik állítani. Temploma javára táncmulatságot rendezett az egyházi előljárással, amely fényesen sikerült. A 190 korona tiszta bevétel élénken tanuskodik erről.

— **Népies felolvasás.** A vulkáni ifjúsági egyesület ingyenes felolvasást tart e hó 29-én vasárnap délután 4 órakor az ifjúsági egyesület helyiségében. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

— **Román katonaszökevény.** Folyó hó 20-án délelőtt egy romániai katona vánszorgott be a petrozsényi rendőrség őrszobájába. Szónélkül roskadt a padra. Sápadt arca tett bizonyosságot arról, hogy éhes és kimerült. Az ügyeletes rendőr hozott neki féldecit pálinkát, kenyeret és szalonát. S midőn ezt elfogyasztotta s felmelegedett, akkor mondta el, hogy a neve *Barbuleszku* György turnuszeverini illetőségű 23 éves pincér s Türgu-Jiuból megszökött az 5-ik román tüzezerredtől s három éjjel és három nap a Páring hegyesucson, harmadfélezer méter magas havasokon át, többnyire derékig érő hóban szökött be Magyarországra. Az egész uton kétszer találkozott a vadrengetegben havasi pásztorokkal, akik puliszkát, meg turót adtak neki s megjelölték, hogy merre fekszik Petrozsény. Se fegyver, de még bot, vagy kés se volt nála, pedig többször közelről találkozott medvékkel. Elmondta, hogy azért szökött meg, mert nem bírta már a katonaságnál a koplalást és a kegyetlen bánásmódot elviselni. Hetenként kétszer kellene a közembereknek huslevest és rozskenyeret kapni, de ezt az altisztek maguknak elharácsolják, a katonák csak meleg vízzel leöntött kukorica lisztet kapnak, azt is keveset. Ha azért, vagy bármiért panaszt emelnek, előbb a káplár, azután az őrmester, majd a századparancsnok kegyetlenül elveri, koplaltatja s bünteti, aki panaszkodni mer. Elmondta, hogy a polgári életben pincér és hajós volt s mint ilyen Budapest-Bécsig többször járt a hajókkal s látta, hogy itt az ottanihoz képest irigylendő, boldog élete van a katonának s tudja, hogy a Románia és Magyarország-Ausztria a politikai és katona szökevényeket egymásnak nem adják ki, azért jött ide s ha besorozzák, itt szívesen szolgál, sőt itt is akar állandóan letelepedni. A szökevény tüzer anyanyelvén kívül jól beszél, ír s

Lementem az udvarra játszani. Nyílik a kapu. Gyönyörű, fiatal, szép néni jön felém. Kíváncsian nézem, olyan szagu volt a ruhája, mint a belvárosi templom, vasár-az «uri» misén.

— Kicsikém, hol lakik özv. Gergely Péterné?

— Itt szép néni, ebben a kis házban.

— Köszönöm.

Már jön elé a szüle.

— A menyem.

Anyám édes anyám, most jövök magához most, mikor nincs hova hajtsam a fejemet. Kiüttek a lakásomból. Mindent lepecsételtek. Én meg beteg vagyok. . . Ugye, ugye nem igaz, nem hiszi maga sem! Az én férjem nem lehet tolvaj. Fuldokló zokogásba tört ki.

— A fiam, az én fiam tolvaj! Sikolt a szüle.

— Kimeri ezt mondani? Megyek, megyek, ha kell a királyig, bebizonnytom ártatlanságát. A fiam . . . szegény jó . . . fiam.

— Hova megy édes anyám? nem tudunk mi semmit tenni.

— Igazad van lányom. Maradjunk ketten. Megosztjuk a szegénységet.

Most már délutánokint hárman ülünk a kis kertben. A szüle, a szép beteg néni és én. Oh, hogy köhögött szegény. Kedveskedni akartam neki, lehoztam szép új meséskönyvvemet s felolvastam. Hálásan megcsókolt és egy marék sarkantyú virágot szort a fejemre. Összeszedtem, csokorba kötöttem, betettem a könyvbe. Ott maradt évek hosszú során.

Ősz van. Hideg, csunya idő, óriási szél. A szobába kell ülni egész nap. A cselédet többször küldöm a beteg felől kérdezősködni.

Meg volt törve a jég. Az öreg magyar asszonyoknál a «szüle» megszólítás a tisztelet, szeretet jele.

Együtt mentünk haza. Bevitt a tiszta kis lakásába. Adott «kakastejjel» sült kenyeret. A legfinomabb süteménnyel nem cseréltem volna el, ezt a puha kenyérdarabkát. Így egész jó barátok lettünk.

Szép nyári délutánokon a homokvárba játszottam. Ha ráuntam, a szüle mellé ültem a sarkantyú virágok közé és hallgattam meséit. Oh felejthetetlen szép tündérmesék!

Mondta, hogy van egy fia.

— Hogy hívják?

Gergely János, de én csak Jánoskának hívom, mint kis emberke korában. Nagy ur az én fiam, kisasszony. Pénztárnok a bankban. A belvárosba lakik azzal a szép, cifra feleségével. Hivott eleget a fíu, gyűnnek hozzájuk lakni. Dehogy megyek. Nem illek én azokba a módos szobákba, ahol a földre is bársonyt teritnek. Aztán meg tudom szegyélli az egyszerű anyóst az én szép menyem.

— Hívnak oszonnáznai Isten áldja szüle.

Vendégek voltak nálunk. Ebéd közben szoba jött valami sikkasztás.

«Hja» — szól közbe az egyik bácsi — szép feleség, drága ruhák, éktelen pazarlás. Honnan bírja azt egy szegény hivatalnok. Idegen pénzhez nyult. Most esküdjök munkásságára hivatkozik. Az asszony, gyönyörű. Valami kis vidéki színpad primadonnája volt, ott ismerte meg a férje: Gergely János.

Istenkém! A szüle fia! Idegen pénzhez nyult. Lopott! Borzasztó szó ez. Az a szegény fíu, a kiről a szüle mindig oly mélyeséges szeretettel beszélt.

olvas németül is. Járási főszolgabíró, miután az illető magát kellőképp igazolta cselédkönyvet adott neki s egy itteni úri családnál, mint házi szolga nyert alkalmazást. A román katonai kinstár tulajdonát képező egyenruhát a hatóság visszaküldi az ezrednek.

— **Késelés.** Vér, ismét vér folyt. Lőrincz Ferenc vulkáni és Lajos Lajos petrozsényi bányász- legények ellenségeskedtek egymással. Csak alkalomra vártak, hogy forró véruket lehűtsék. Ez is meg jött folyó hó 23-án este, amidőn a Pollacsek és Scheiber fatelepe előtt a két ellenség találkozott. Lőrincz Ferenc látta, hogy Lajos Lajos másodmagával, Papp János társával van, megfutott előlük s beszaladt a Klein-féle éjjeli üzletbe. Ezek utána szaladtak, rárohantak s Lajos Lajos hegyes, éles kését Lőrincz Ferenc nyakába döfte. 8 cm-erre hatolt be a gyilkos eszköz a szerencsétlen áldozat nyakába, mire az össze esett s vére patakként ömlött. A gyorsan alkalmazott orvosi segély a vérzést elállította s konstataulta, hogy nemesebb szerveket a kés nem sértett s így remény van sérült felgyógyulásához. Tettesek elmenekültek, de Könyű és Györfy községi rendőrök kézrekerítették s az esetet feljelentették.

— **Gyilkos asszonyok.** Livazényben Kunsz István bányász vadházasságban élt özv. Schmidt Antalné leányával, Mariskával. Kunsz néhány nap előtt összeveszett az asszonyával és megverte, mire az asszony elszökött hazulról. F. hó 26-án Schmidt Mariska az anyjával együtt visszatért, hogy butorait és ruháit elvigye. Kunsz nem akarta engedni és szóváltás közben feleségét meg ütötte. Erre mindkét nő nekiesett Kunsznak és agyon verték. A gyilkos asszonyokat letartóztatták.

— **Rablás.** Nem volt indokolatlan a csendőrségnek azon állítása, hogy vidékünk közbiztonságát egy szervezett rablóbanda veszélyezteti, s a petrozsényi csendőrörsön fogva volt betörő, ennek a bandának a feje, vagy legalább is egyik notorius főcinkosa. Alig szabadult ki Orlics Dusán a kezére s lábára vert bilincsekből oly érthetetlen módon, hogy a legbehatóbb vizsgálat sem derítette ki eddig, hogy a laktanyából miként szökhettek meg, már f. hó 23-ára virradóra vakmerő rablás híre ejtette rémületbe vidékünket. Csimpán Bauer Izidor kereskedő ablakán éjjel egy ember zörgetett. Bauer az ablakhoz ment s kérdezte ki az? mit akar? Az illető cukrot kért beteg felesége részére. Olyan szivrehatóan könyörgött, hogy Bauer megsajnálta s a bolt ajton kiadott egy kiló cukrot. Amint az ajtót kinyitotta, két álarcos férfi megragadta s mellének kést szegezve követelték a pénzt. Ezalatt a harmadik álarcos rabló az üzletben kinyitotta a szekrényt s az ott talált 900 koronát magához véve eltávoztak. Mikor Bauer a rémületből felocsudott, a rablóknak hült helye volt. Az ottani csendőrség azonnal a rablók puhatólásához látott, majd

— Nem sok van már annak hátra, mondja a cseléd. Pap is volt nala.

És csakugyan. Édes anyja megtiltotta, hogy ahhoz az ablakhoz menjek, amely az udvarra nyílt. De egy délután olyan furcsa éneket hallottam. Kínéztem. Temetés.

A szüle áll az udvar közepére tett koporsó mellett, meg néhány kíváncsi öreg asszony és bábósz gyermek.

— De hol a szép néni?

Tekintetem a koporsóra tévedt. Aranyos szegekkel van rá verve: Gergely Jánosné élt 23 évet.

— Szegény szép néni, Isten veled. Szomorkodtam egy pár napig. De a gyermek hamar feled.

Délben szabad volt az udvarra menni. Vittem a bábumát «királykisasszonyosdit» játszani, az én kedves, rég nem látott, homok váramhoz. De hova lett. Alig maradt valami nyoma. Elfújta a könnyű, száraz homokot az őszi szél, szerte-szét az udvarba.

— Istenkém! A sarkantyú virág elszáradt, homokváram elpusztult, a szép néni meghalt. Mit tegyek? Megyek a szülehez panaszkodni. Leülök a tűzhely mellé egy kis székre.

— «Adjon Isten jó napot!», köszön be egy derék, barna férfi.

— Jánoskám! te vagy? kiszabadultál? sikolt a szüle. A nyakába borul, öleli, csókolja.

— Kiderült ártatlanságom.

— De hol van?

— Istenkém!

— Anyám! . . . szől . . .

— Meghült . . . ez a csunya hideg idő. . . Orvosért mentem . . . vágyott a napsugár után . . . csak egy percre . . . ki ment a szélbe . . . mire hazajöttem . . . haldoklott. . . Aztán elvitte ez a csunya őszi szél.

— A boldogságom, zokogja a férfi.

Akárcsak az én homokváram.

az egész Zsilvölgy csendőrsége nyomozásra indult, de ezideig eredménytelenül. Nagyon valószínű, hogy a csendőrségtől megszökött Orlics Dusán horvát famunkás és eddig ismeretlen társai követték el a csimpai rablást is.

— **Elriasztott betörők.** F. hó 24-én éjjel Sorbán István petrillai körjegyző az utca felől gyanus neszt hallott. Kitekintett óvatosan a hálószoba ablakán s a sötétben is jól kivehette, hogy 3—4 ember az iroda ajtajának feltörésével foglalkozik. Halkan kinyitotta az ablakot s kétszövű vadászfegyverével a betörők közé duplázott, mire azok elfutottak. A jegyző biztosra veszi, hogy mind a két lövés talált. A vadászfegyver seréttel volt töltve — más tölténye nem volt — s 7—9 méter távolságról vette célba a betörőket. Több mint valószínű, hogy az elriasztott betörők ugyanazok voltak, akik Kohn Lázárnál Petrozsényben és Bauer Izidornál Csimpán legutóbb a rablást elkövették. Az egész Zsilvölgy csendőrsége emberfeletti fáradozással nyomoz, de eddig eredménytelenül.

— **Gyűjtogatás.** Benkovics Nándor petrozsényi bányász boszut forralt Klein petrozsényi éjjeli üzlet tulajdonos ellen. Mint rendesen, ezuttal is a harag rossz tanácsadó volt. Benkovics megnyerte társait, Szabó Györgyöt és Kovács Sándort a bosszuálláshoz. Vetek egy rozsz zsákot s két liter petroléumot s ezt részben a zsákra, részben Klein fákamrájának deszkaoldalára locsoltak, hova jó magasan, közel a tetőhöz felszögeztek az így preparált zsákot s aztán f. hó 23-án éjjel meggyújtották. Természetesen, a gyulékonytá teit faépület azonnal égett, de az éjjeli mulatóban sokan voltak, akik nyomban az oltáshoz láttak és a tüzet eloltották, anélkül, hogy károsodás történt volna. Könyű és Györfy községi rendőrök éjjeli őrszolgálatot teljesítve éppen a helyszínen voltak s azonnal a tettesek után nyomoztak. Sikerült is még az éj folyamán a nevezett három bányász-legény személyében elfogni. Benkovics beismerte, hogy ő bosszut forralt Klein ellen azért, mert szerelmes az üzletében levő egyik lányba s azt nem akarta elbocsájtani. A gyűjtogatási kísérlettel, az egész háztömb komolyan veszélyeztetve volt. Meggondolatlan tettükért a büntető bíróság felelőségre vonja őket.

— **A mozi,** közönségünknek ez a kellemes szórakozási helye, nagyon alkalmas a téli esték unalmának elűzésére. A közönség eléggé bizonyosságát adta érdeklődésének. Alig lehetett helyet kapni a tágas, nagy teremben. Utóbbi időben nagyon észrevehető a közönség elidegenedése. Nem csoda. A zenekar két darab cigányból áll, akik még ha művészek volnának, akkor sem elégitelnék ki a közönség igényét. Ráadásul a gép avatatlan ügyetlen kezelése, még bosszantja a közönséget. Mindezt már szóváltottuk s ezuttal is figyelmeztetjük az igazgatóságot, hogy ne csodálkozzék, ha teljes elidegenedést tapasztal s a szépen indult vállalat megbukik. Petrozsény közönsége pártolásának is van határa s pénzért figyelmet és ellenszolgáltatást kíván.

— **Figyelem.** Szíves figyelmében ajánljuk a m. t. helybeli és vidéki vevő közönségnek, hogy a Párisi nagy áruházban (Petrozsény, Kossuth Lajos utca) a Karácsonyi és Újévi kiállítás elkészült és a vevőközönség rendelkezésére áll, a karácsonyi vásár 1-én megkezdődik és mindenki jól cselekszik, ha szükségletét máris meg kezdi beszerezni, mert mostan nagyon szép, meglepő választék áll a vevő rendelkezésére és a kellő figyelmes kiszolgálásban is részesülnek, míg karácsony hetében a választék is apad és a rendkívüli sok dolog által nem képesek az ismert figyelmes kiszolgálásra, már pedig a Párisi áruházunkban ehhez meg vagyunk szokva, igyekeztünk tehát szükségletünket beszerezni, mert igazán meglepő, amit ottan látunk és kaphatunk.

1908. évi 5290. szám kbhiv.

Versenyárgyalási hirdetés!

Az alulírott kir. kőszénbányahivatal 1909. évi 550 q. széna, 100 q. szalma és 400 q. zab szükségletének biztosítása céljából f. évi december hó 15.-én délelőtt 10 órakor nyilvános versenyárgyalást fog tartani.

Ennélfogva felhívtnak ezen részt venni kívánók, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat „Ajánlat széna, szalma és zab szállításra” jelligé alatt a zsilvölgyi m. kir. kőszénbányahivatalhoz címezve f. évi december hó 15.-én délelőtt 9 óráig nyújtsák be.

Bánatpénz fejében a megajánlott árnak megfelelőleg kiszámított érték 5%-a készpénzben, vagy óvadék-

képes értékpapirokban, az ajánlatok beadására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig a zsilvölgyi m. kir. kőszénbányahivatali pénztárba befizetendő, melyről szóló pénztári nyugta az ajánlatok mellékelendő; megjegyezvén, hogy az értékpapírok a bpesti áru- és érték-tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint, de nem névértéken felül vétetnek számításba.

A beérkezett ajánlatok a zsilvölgyi m. kir. kőszénbányahivatal irodájában f. évi december hó 15.-én délelőtt 10 órakor bizottságilag fognak felbontani, melyen az ajánlattevők is részt vehetnek.

Ajánlatok külön szénára és szalmára és külön zabra is tehető.

A szállítási feltételek a zsilvölgyi m. kir. kőszénbányahivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők esetleg kívánatra postán is megküldetnek.

A kőszénbányahivatal előtt ismeretlen ajánlattevők megbízhatóságukat illetékes iparhatóságuktól beszerzendő bizonylattal igazolni tartoznak.

Az ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szállítási és szerződési feltételeket ismeri és annak magát minden tekintetben aláveti.

Az előirt feltételeknek meg nem felelő, szabályszerűen kinem állított, későbbben beérkező, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Petrozsény, 1908. november hó 23.-án.

M. Kir. Kőszénbányahivatal.

Dévai Hitelbank Részv.-Társ. Raktárházai.

A Dévai Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága felhívja a gazda, kereskedő és iparosközönség figyelmét ujonnan épített modern berendezésű raktárait és vasbeton pincéire. A raktárházak a dévai állomás pályatestével iparvágány által vannak összekötve s a reexpediti onalis díjkiegymelés kedvezményét élvezik.

Elvállaljuk:

Gabonának, valamint mindennemű nyersterméknek, szesznek, pálinkának beraktározását a legelőnyösebb díjszabások és feltételek mellett.

Előleget nyújtunk minden néven nevezendő árura a legolcsóbb kamatláb mellett a lehető legmagasabb kvótáig, valamint elvállaljuk mindenféle termékek és árucikkek bizományilag való eladását a legmérsékeltebb jutalék mellett.

Elvállaljuk mindenféle árunak fuvarozását, ki- és berakását, kezelését és a szállítmányozás üzlettel járó minden teendő végzését a legmérsékeltebb tételek mellett.

Felhívjuk a közönség figyelmét szesz-szabad raktárunkra, valamint ujonnan létesített áruosztályunkra s kívánatra bárkinek megküldjük raktári szabályzatunkat és díjszabásunkat.

Készséggel szolgálunk a legmérsékeltebb speciális ajánlatokkal kérdezősködés esetére.

Minden küldemény a «Dévai Hitelbank Részvénytársaság Raktárházai» címre küldendő.

6—6

Dévai Hitelbank r.-t. igazgatósága.

— A KOLOZSVÁRI —

„KRISTÁLY” GŐZMOSÓ GYÁR

képviselőt keres, megfelelő jutalék ellenében a

== PETROZSÉNYI piacra. ==

Cím: „KRISTÁLY” Gőzmosó-gyár

— KOLOZSVÁR, (pályaudvar). —

TÖRLEY PEZSGÓ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

Hirdetések
jutányos áron
felvételnek
e lap
kiadóhivatalában

Köhögés, reketség és hurut ellen
nincs jobb a

Réthy-féle pemetefűzükorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Czipész- és csizmadia-segédek
állandó munkára felvételnek
Cim: KOHN MÓR
Petrozsény.

Legtisztább pergetett

VIRÁGMÉZ

kapható kilogrammonként 60 kr.-ért.

FÜRBER FERENCZ-nél Petrozsény, alsó-colonia.

Üzlethelyiség, lakás és nagy
pincze azonnal kiadó
Imling-féle ház 301. szám
Petrozsény.

Első petrozsényi
könyvnyomda és
könyvkötészet

Papir-, rajz-
és
könyvkereskedés.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen tisztelt nagyérdmü közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítendő hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgáljak. A kezdett nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és
magánnyomtatványok.

„Petrozsény és Vidéke”
kiadóhivatala.

Karácsonyi és ujévi nagyvásár a

PÁRISINAGYÁRUHÁZBAN

Petrozsény, Kossuth Lajos-utca és tér, Dr. Rosenberg Ignác-féle ház.

Mindenki vásároljon a Párisi Nagy Áruházban, hol karácsony és ujévre az alant jelzett ajándéktárgyakat szerezhethjük be: Dohányzó készletek, szivar-, dohány-, cigaretta- és pénztárcák, utikészletek, bőröndök, velencei tükrök, plüskazetták, plüsalbumok, arckép- és levelezőlapnak, emlékkönyvek, fali-diszek, fali-képek, china-ezüst-, üveg-, és porcellán-tárgyak, kézi-táskák (ridikül) körömkészletek, báli legyezők, illatszerek, pipere-szappanok, szappan áruk, sakk és dominók.

Gyermek-játékokban, baba-kocsik, francia- és öltözött babák, porcellán, nikkell és cinedények, mozgófényképek, laternamagikák, tivoli és társasjátékok, építészekrények, felhuzós automobilon, sinen járó vonatok, puskák, kardok, továbbá férfi és női fehérneműek, boák, sárcipők, esőernyők, nyakkendők, gallérok, kézelők, gamásnik, téli alsó trikók, harisnyák, sapkák, fekete és fehér kötények stb.

Tömeges látogatásokat kérem teljes tisztelettel:

UJHELYI LAJOS, Petrozsény